

ЛАС

ORGAN NARODNOG FRONTA ZA OKRUG BANJU LUKU

• GODINA III •

БАЊА ЛУКА, 14 септембра 1945

Број 10

ГОВОР МАРШАЛА ТИТА НА РАДИЈУ

Народни фронт осигураће мирну изградњу наше земље и демократска права нашим народима

Београд, 12. септембра. Маршал Тито одшао је 12. септембра на радију сједињени говор.

11. новембра ове године извршиће се избори за Конститутану. То су најдемократски избори, које је познала Југославија. Они се разликују од свих досадашњих избора и по томе, што ће на њима по први пут судјеловати најшире народне масе, судјеловаће по први пут же не Југославије, које су до првог степена својом борбом и жадом у великом ослободилачком рату. Судјеловаће по први пут и војска, народна војска, која је до првог степена својом херојском борбом за ослобођење наше земље. Судјеловаће сви они без разлике на старост, који су се борили активно у редовима партизанских одреда и Народно-ослободилачке војске. По њу слободу на бираницима народних гласилова, најправеднији и најдемократскији закон о изборима, који је икада постојао у Југославији, а који је донјезао знања Црвенарменца народна скупштина. На изборима ће имати право да гласају само изданици своје домовине, отаџбине сардници окупатора, т. ј. само они, који су у најкрвавијем и најжешћем историје нашег народа издани своју земљу. На основу таквих је врло мило и то је најправедније рјешење за најправедника одома, који наши народи одузимају право судјеловања у рјешавању коначне судбине наше земље омишља, који се не.

Народни фронт, у коме су уједињене све демократске снаге Југославије, односно све демократске странке, групе и појединци, истинити су на изборима са једнаственом личном. На изборима све су могућности да судјелује и омишљеница изван фронта, којој се даје пуна могућност да слободно изјави пред народ, које ће слободно моћи одлучити, коме ће дати своје поверење. Народно-ослободилачки фронт Југославије мора да се спреми за ове изборе са свом озбиљношћу, жељу и диктира давањем стање у нашој земљи, на основу та безбројне жртве и страдања наших народа у току Народно-ослободилачког рата, на коју та обавезују вјеродостојни задаци у обнављању наше разорене земље. Баш ових дана, када ће народи Југославије, бити своје предстојеће за Конститутану земљу, одокућу мора, а који пред очима ове дане у прошлости, ове прне дане априла 1941. када се наша земља у највећој опасности нашла напуштена од оних, који су њоме до тада управљали, а који се данас поново нуде вјерују, привлачући себи монопол демократије. Свики одокућу мора ових дана, када се дефинитивно рјешава судбина тековника народно-ослободилачке борбе, да се сјети оног мучног и срамотног периода,

кроз који је Југославија прошла од њеног стварања па до трагичке катастрофе 1941. године. Сваки родољуб се мора сјетити оног славног

периода од народног устанка 1941. године до немишљене побједи 1945. године. Треба да се сјети оног херојског периода, када су најбољи

ШТА ЈЕ НАРОДНО-ОСЛОБОДИЛАЧКИ ФРОНТ?

Народно-ослободилачки фронт Југославије није једна привремена предизборна коалиција, коалиција за постизање само зависних политичких циљева. Не, Народно-ослободилачки фронт формирао се кроз један дуги период. Почео се формирати још прије рата иочини упућене реакције, против највеће опасности, која је прјетила Југославији — фашизма, њемачких и талијанских империјалиста, који су се днеш тада у осмишљене пете колоне, односно реакције, спремали да поврбе Југославију.

Народни фронт створио је историјску вјеру у ослобођењу наше земље и изадио је не само као побједник из овог рата, него је постао главни темељ брзгства и јединства наших народа. Они који сачињавају та Народни фронт, а то су различити, селани и поштена интелекцијалци, то су и комунисти, присталице земљополитичких странака, велики број пристана демократске странке, велики број пристана Самоостално-демократске странке, поштана Републиканска присташе, некадашње ХСС (данас ХРСС), присташе муслиманске странке, пошташе скоро свих странака у Словенији, то су народи Србије, Хрватске, Словеније, Босне и Херцеговине, Црне Горе и Македоније, односно огромна већина свих народа Југославије. Они су ујини у борбу уједињени у једном једино одређе

сненим наших народа голим рукама општални одређе од окупатора, борили се и крварили кроз четири године, не само да би земљу ослободили од окупатора, него и да би омогућили стварање једне воље и срећине Југославије — нове Демократске Федеративне Југославије.

Сваки родољуб треба да се сјети ових жежљених путева, које су претрпјели наши народи од окупатора и донајих квислинских изданика Павелића, Нешића, Рупника, Драже Михаиловића и т. д. у току овог ослободилачког рата.

Сваки истински родољуб треба да помисли, да се данас ти исти изданици и квислинци окупљају под нахатом т. зв. демократије, ослањају се на не "народну демократију са циљем, да под сваку цијену спрјече нормални развизак како политички, тако и економски у нашој земљи, са циљем, да по сваку цијену задрже тековнике некадашње ослободилачке борбе, да коју су створили хиљада најбољих синова Југославије добровољно положили своје животе. Према томе све ово обавезује сваког истинског родољуба, сваког правог демократа, да на изборима, које одлучује свиња онима, који се данас изван фронта покривају демократским пахатом са циљем, да заведу масе са прапог пута.

Тачан план је Народни фронт извршио.

Окупатор је истјеран из наше земље. Земља је ослобођена. Сви слишше изданичке војне формације су разбиле и уништене. Народни фронт је са најповољенијим резултатима у току тога тежког периода успио да створи на предријетне версјетке твореница Југославије, Југославије неравноправних народа, разаране изнутра социјалном и националном неправдом, нову Југославију, Југославију равноправних народа, Југославију богатства и вјерности, које се сјетавља основни велики темељ. Народни фронт је у процесу борбе створио своју истинску Народну армију, која је највише у главни терет ослобођења наше домовине.

Народни фронт је одмах у почетку устанка ударио темеље правде, правде, која омогућује судјеловање најбољих изданика маса у управљању државним пословима. Последње ослобођење свих дјелова наше земље из војничког и материјалног помоћ Совјетског Савеза и

материјалну помоћ Енглеске и Америке, Народни фронт се проширио, и то тако да је још иче и свој програм нових тежких задатака, а то су — обнова наше разорене земље, доношење разних закона преко својих преставника у привременом законодавном апарату. Дакле, осим војних и политичких задатака, које је имао Народни фронт, сада се његов програм проширује и са економским задацима, који нису ништа лакши и захтјевају мобилизацију свих народних позитивних снага за њихово извршење.

Гласујуће се, да је Народни фронт свијестан тога, да све те задатке може оставити само на тај начин, ако се оствари такав унутрашњи поредак, каква је предвиђен у програму Народог фронта, т. ј. републикански облик заснован на федеративној изградњи потпуно равноправног народа Југославије, на истинској демократији, која се заснива на социјалним и политичким правима најширих народних маса.

А о томе ће одлучити сам народ на изборима за Конститутану.

У овом кратком периоду, од како је ослобођена наша земља, Народни фронт је постигао огромне резултате. Успоставио је жељене вјерности и друшци промет, где је уз помоћ Алмије саграђено око 1.700 великих и малих мостова, тако да су данас све области наше земље повезане жељезничком мрежом. Ослобођено је и сјављено у почетку стотине фабрика и подухана, отворене су школе и разне културне институције. Извршени су најдочовјешки напори у спрједњавању најразличитијих крајева хрватског, као што је Босна и Херцеговина, Далмација, Кордуљ, Јуна и Горски Коњаци, Црна Гора и Македонија. Произведено је десетина бивау милијуну хектара земље, која је била напуштена у Војводини и Славонији. Најистрадалији крајеви у току овог рата, као што је Босна и Херцеговина, Црна Гора, а такође и Јуна, снабјављени су ситном стоком, коју је држава купила у Србији, Македонији и Бугарској. Поручена села у Босни, Црној Гори и другим крајевима почела су се обнављати уз помоћ народних власти. Чине се огромни напори, да у првом реду својим властним снагама извучемо нашу земљу из ове разорености. И баш ти економски задаци императивно траже, да Народни фронт буде јединствен, да буде трајан, да буде у њему оштрљено све што позитивно мисли и што воли своју земљу, јер ће требати још године и године лијечити ране, које није извадио овај рат, требале би читави десетина година, да се наша привреда успостави у пуној мјери. Још више, Народни фронт мора поставити и даље у будућности, да би

подигао нашу zemlju — на виши привредни stupanj, да би створио у овој тапостане, да би створио ову, о чему су савијали сви, који су тиму вјерно служили Југославији.

То је наш пут према вјерно, то је наш пут према нашим будућим покољенима. Када је ово говорим, имам у виду то, да у Југославији нема ни једне друге силе, ни једне друге партије или групе, која би имала право да изврши заштату, који су напред наведени. Ако у овом кратком периоду, од како је ослобођена наша земља, није постигнуто више на обновљању наше разорене земље, није било поштен човек за оно не може констати да нашу власт. Ни један поштен човек не може нас окривљавати, да нисмо учинили све што је било могуће у вршењу своје дужности на обновљању наше земље и ублажавању наших болести и болова. Нека сваки нама погледа уназад што су бивши управљачи Југославије, од којих се данас неки налазе у опозицији, учинили кроз двадесет и девет ове године на привредном подизању земље, а што је учинило поштен човек свега неколико месеци и одмах ће се видети огромна разлика. Ово говори најрешитије против сваког критикрства и подметања. Ово говори о великој иницијативи народних маса, које су окупиле у овај период и о великој спљаскавој способности наших народа, на чему мора бити поносан сваки поштен грађанин ове земље.

Народни фронт излази пред народ на изборима са са знатним успјесима, које је постигао у овом периоду борбе против политичких странака. Колико је требало народно, док смо успјели развистати јавности у изневјестив истину о томе, што води борбу против окупатора у Југославији, док смо успјели раскринкати највећег варљачку, која је и сада још увек народна забављачка — Дража Михаиловић, глупу и наивну југославијску реакцију. То је био тежак посао, јер се Југославијска реакција у земљи и изневјестив свим силама трудила, да клеветастички издаски зачује Народну ослободилачког фронта, да сарадничку окупатора прикаже као родољубе, а хероје и борце против окупатора као бандите, који хоће само приградити власт. Нека господа из тајнашке опозиције и сада ко у да нас пла-

шица су свијет баком комунизма, советизирањем Југославије и т. д. Све то је одрешито издељем, да пријаву нашу борбу и нову Југославију у свајма кривим тријумф, који су на тај начин омедали изграђивање нове Југославије и како би је изградили. Но херојска борба наших народа, успјесима који су постигнути у рату и сада на пољу изградње наше земље, као и многе прогресивне мјере и закони, који су донесени, све је то стекао нашој земљи велики углед у демократском свијету.

Влада Народни фронт одлучиво је пошла путем чисте и досљедне политике, обухвативши методе колективизације, који су најисторичнији рјешења долази Југославији у катастрофи. Уговор о узajамној помоћи, културној и економској сарадњи и поштивљеству с великим братским Советским Сојузом, који је изградио нашу земљу и досказа досљедности наше политике. Са свим савијесним доказима вазда Народни фронт успоставља је братске и срдечне односе и сарадњу. Са сусједним земљама: Албанијом, Бугарском, Румунијом и т. д. постоје најбољи односи и међусобно разумијеливост, што предствља гаранцију против успјеха сваког интрига извана, који имају за циљ да склопе те земље с пута, којима су оне изградили и изградњу наше земље. Са нашим великим савезницима на Енглеском, Америчком и Француском односи се све више стабилнијају и добијавају карактере економске и културне сарадње, који је нарочито важан за обнову наше земље. За много друге земље и неутралне земље у овом рату. Све то сведочи о томе, да је нова Југославија наша проналази пут у ванској политици, који наш народ и народима осигурава сигурност и омогућава имити изградњу наше земље. Постоји само шмак изаборјачка реакција у изневјестив и ових у земљи, који раде свим силама на томе, да помету наше односе с нашим великим савезницима. Штовећем клевета и лажни глас се ова изневјестива гласило, пријаву нову Федеративну Југославију пред ванским свијетом у највиријем свијетлу. Но ми вјерујемо, да ћемо успјети раскринкати и овог пута ту господу пред ванским свијетом, као што смо то успјели и у првим годинама рата.

О ПОЗИЦИЈИ

против програма Народни фронт, против широке народне демократије је против позивања непријатеља народа и изданија на одговорност, једном рјешу, против економске и политичке концепције Народни фронт.

Интересантно је било само по сматрали став опозиције у припреме Народном парламенту. Ње зени став је био безиницијативан, јер и то опин питањима, за која у суштину нису имали ништа да приговоре, нису изјавили позитиван став. Све је то било позивање на народно-ослободилачког фронта у парламенту изражавао брину о народним интересима и потребама, изјавио тежкоће на које се налазили и т. д., опозиција никада ни рјешени ише о томе говорила, ни једном тражи неку слободу од стране, једнако тражи слободу. Једна која није никаква демократија, нека права за оне, који нису заслужили да их имају и т. д. Поема томе, јасно се види шта та опозиција предствља. Гле је незин програм по свим тим питањима који су најпријед наведени? Ми би хтели видјети тај програм, односно народ би требало да види тај програм. Треба да се види шта је у том програму најпредније него у програму Народни фронт и шта би више користило нашој земљи. Сваку тачку која би опозиција изијавила, а која

би била корисна и најпреднија за народ, учинио би да би сваки пријатељ Народни фронт објеруке прихватио.

Шта и како опозиција ради? У овом кратком периоду, откако је опозиција добила могућност да слободно делује, сваки везни корак, који је предузела, има је у виду интереса опозиције народа. Све тежкоће које постоје у нашој земљи због ратног пустињства, опозиција жели искористити у своје партијске сврхе, не водећи рачуна о интересима народа. Једни од главних циљева опозиције јесте да направи Народни фронт. Пошто је опозиција изданија Народни фронт, опозиција ради свим силама на томе да извјесне личности из неких партија, које се налазе у Народном фронту придобује на своју страну, да изведе из опозиције партије, односно да то ослабе. У вјеројне до Берлинске конференције извјесни реакционарни кругови из иностранства радили су свим силама преко опозиције да изазову кризу у влади Зашто? Зато опозиција се вјерује да може моћи у Потсдамској конференцији издати отуђавајући вођства Народни фронт, односно, боље рећи, против ових чланова владе, који сачињавају већину и који су пронашли из борбе у земљи. У вјеројне до Берлинске тријума — политички јединство у влади на присталице Шубашића, и на присталице Тита. Тако би међународна реакција могла казати: «Ево, у Југославији нема реда, у Југославији треба да се умјенила савезницима». Зато опозиција у иностранству није успјела, али то не значи да она мирује, већ значи да она и даље ради упрко свим силама на постизавању своје циља. Даље, без обзира на све ванске околности, када се иностранству у неким савезничким земљама каже да Југославија не дође до својих права по питању оправданих територијалних захтјева, опозиција ради пуном паром да на било који начин изазове кризу, омете изборне позиве, а све да се учинило, и спровести извјеснија наша земље. Шта то значи? То значи да опозиција објективно ради против интереса наше земље, не водивши ни о чему другом рачуна, него како би се, било којем поштом, било, како дочепао власт у нашој земљи, а да макар какав територијални или друге штеће наша земља претрпила. А шта треба међународној реакцији? Њој треба да Југославија буде у овој ситуацији што мање отпорна, што неспособнија да заштити своје интересе. А томе треба да послужу опозицији. Опозицији треба брига да ли ће ове зине наш народ у Црној Гори, Босни и Херцеговини, у Лици, Далмацији и Кордуну имати хљеба и крова над тламом или не. Њој је важно да ли ће се ове јесени засјити наша поља да би сачували и да не било довољно хлеба. Њој је важно да ли ће наше фабрике успјети да се толико опораве, да би изградиле потребну одјећу и полупровидни материјал за широку народну масу. Њој није важно да ли ће наши мостови који су сада двена, бити гвоздене конструкције или не. Њој је важно да ли ће се помоћу међународне реакције, неискористиће те тежкоће да би се дочепао власт, да би поништила тековине народно-ослободилачке борбе и успоставила оно што је прије овог рата било.

Ето, то хоће опозиција. А на кога се у главном ослања у тим својим тежњама? Осим извјесних колективних елемената, који су у последње вријеме пришли Народном фронту, опозиција се у главном ослања на остатке Неђина, на остатке Драже Михаиловића у Србији, на оне противнародне елементе у провинцији који су на мали начин

за вријеме рата сарађивали са окупатором. У Ховатској се опозиција ослања на остале који данас вичу «Жињно књаже», на оне противнародне издајничке елементе из Хрватске, осељачке странке који су сарађивали са окупатором на било који начин, она се ослања у Словенији на остатке Бјелогвардијцине. Једном рјечењу, она се ослања на све оне реакционарно и противнародно које баца своје погледе уназад, које неће тако снажно нову у складу са Југославију. Нама је опозиција опозиција, само ја такве силе опозиција може да рачуна ако најшире народне масе буду потпуно сваклате улогу опозиције. Тако је то и никако другојачије. Тако је то објективно, само ако извјесни поље опозиције субјективно касидати у Нити вољка опозицији третира да нема код нас слободне штампе. Ту своју тврђу пренијела је у иностранство, који још и данас међународна реакција искористава против наше земље. Још прије него што су донесени закони опозиција да изведе своје листове. Данас је то и Занкином о штити осигурано. А зашто неће опозиција да изведе своју штампу? Она се изговара да нема материјалних услова, да нема новина и т. д. А која земља у Европи нема материјалних услова да осигурава опозицији папир за штампу? Па ипак у Југославији и у томе се пружа могућност опозицији. Према томе, опозиција нема никакву праву да се позива на то, али она ипак то ради, јер она не жели да даје конструктивне допринос, јер би она могла да изведе аргументе шта није, да код нас нема демократије и слободне штампе.

Дале, опозиција је се ставио позива на то да нису дозвољене партије. Иако су опозиционе партије још одavno прије доносила Закон о изборима и изградњавају већу активно радње, па ипак још није једна од тих опозиционих партија, без обзира на тај најдемократичнији захтев, није пријавила своје партије. А зашто? Зато да би у изборној кампањи могла давати већину својим савезницима у руке у борби против наше земље заваривајући међународну јавност да код нас не постоји слобода удруженија и т. д. Зашто опозиција игра тако дволичну улогу? Зато јер се боји да ће имати врло мало успјесима у народу, те би на тај начин извјесно предстало ипак и светском јавности.

Нека господа из опозиције заносе се мисаљу не би ли било боље под било каквим изговором, не воћи на изборе и изјавити на тај начин, било какву интервенцију неких савезничких велесила у корист извјесних, односно, боље рећи реакције у Југославији. Такви се људи заваривају извјесним договорама у неким сусједним земљама и то их једно године. Они заваривају једну ствар, која итра и те како важну улогу, а то је: Југославија је независна држава, која је у своју независност извјесно имала само формалну савезница на страни Уједињених нација, плативши ту своју слободу и независност поточијима који и стотињима хиљада жртана. Осим тога, ту слободу и независност извјесно је осни против којих се бори опозиција. А да је било то извјесно опозиција и шта је у вријеме тих бораб радила, наши народи врло добро знају.

Да ми нећемо дозволити мијешање у наше унутрашње ствари, то мора бити свакоме јасно. Ми смо звали да се боримо и спљасмо земљу од пропасти и изијесмо самни пријашњи своја унутрашња мијешања и сада у доба мира.

Грађани и грађанке, из најпријед изложенога се види тво сачињава Народни фронт и шта је он учинио до сада. Види се такође кога претставља опозиција и шта она хоће. (Наставак на 5 страни)

А САДА НЕКОЛИКО РИЈЕЧИ О ПОЗИЦИЈИ

Када сам говорио о Народном фронту, о његовој улози и успјесима ја нисам говорио о извјесним недостацима, који су, према ономе што је учињено, безначајни. Нисам говорио о извјесним грешкама народних власти одоздо према томе, да које ми никада нисмо претукли, него смо све узнеке трудили да их исправимо, пријавивајући их самокритички. Мислим да дјелим гледашће свих руковођаца у Народна ослободилачког фронта, ако кажемо да је наш највиша жеља била да тих грешака, дакле, да не буде тога интереса онегме ствајају да коју се боримо. Сада се поставља питање, какав је то опозиција изван Фронта, из чега се она састоји (а видјели смо из чега се састоји Народни фронт) да ли је то опозиција према тим грешкама које се праве, или према тежњама, или према циљевима Народни фронт? Воље те опозиције кажу, да се они не слажу са начином како се спроводе извјесни закони, односно боре се против тих грешака, за неку тобожњу демократијачину. Али да знају да то није тачно јер се опозиција не бори против грешака, већ се бори против Фронта, бржема, некад са њиме, некад са мање успјеха против грешака, а опозиција једва чека да се такве грешке праве, да би их могла искористити у своје тачне циљеве, т. ј. у борби

Говор маршала Тита на радију

(Наставак са 2 стране)

И, према томе, није потребно нарочито наглашавати, где је место сваког истинског демократа и родољуба. Народни фронт мора обезбедити крваво стечено братство и јединство међу ослободјеним свектевице народно-ослободилачке борбе. Народни фронт мора осигурати мирну изградњу нове земље и демократског правног и правичног одних. Од тих задатака и њихових извршавања не смеће нас скренути никаква сила с пута. Не смејемо дозволити никоме измунду да нам то онемогући, не смејемо пустити оцима извана да се мешају у наше унутрашње ствари у корист привредних елемената. У којем оцима који немају никакве квалификације да говоре у име наше нове Југославије.

Ако би се нашло у Народном фронту колебљива која би се дали наговорити или застрашити, да је попу путем којим иде опозиција пуцања која неће успети, велича нашег народа онда ће они дилетанти судбински опозиције, јер сам дубоко уверени, да ће на овим изборима победити зрела свијест наших народа, као што је она победила и у великој ослободилачкој борби.

Наша су циљеви јасни и они су равнотежни сваког исправниог грађанину ове земље. Ми никада не смо ништа сада обавијамо народима долина и долине. Ми увијек упозоравамо на теškoће које стоје пред нама. Ми говоримо о оном што можемо постићи са великим напорима и употребом, јер вјерујемо у сталарачку моћ наших народних маса, јер смо се у то убједили да вјерујемо четворогодишње националне борбе, где су наши народи показали не само чуча херувита и упростиој неги и ствараоачке способности, организујући своју власт и привреду под изтеженим условима. Када сам наредио говором да је потребно прићи припремама за изборе, са највећом обавијашу, ми смо сам при томе и то, да се морају донети закони по питању избора најстрожије поштовати. Јако је важна власт закона од стране органа власти, јер ако би нам само штеља, а ни мале користи. Нама није потребно да се служимо разним средствима која су била по потребна т. зв. демократија прије рата, јер смо ми сигурни у побједу народа, који зна шта хоће.

(Танјуг)

Грађевна дјелатност у градишном и дубичком срезу

У градишном срезу се укрупно гради. Од 1.200 поручених и оштећених кућа оспособљено је 145. За грађу се употребљава цигла из поручених зграда и разваљених непријатељских бункера.

Услови за подизање кућа у градишном срезу су бољи него у сваком другом Циглања у Градишном може подмирити сва потребе овог среза у цигли и шрпцу. Дније прилазе с канпаитетом од 12 кубика израђују стално грађевинске материјале. Сада се 162 куће налазе у изградњи што иницијативом срезног народног одбора што појединачно. До зиме може и треба да се сагради око 300 кућа да би најпре ове потребе становништва биле задовољене. Недостају врата и прозори што ће се морати израђивати у Банској Луци или негде другде.

Грађевина проблем у босанско-дубичком срезу је много тежи. У свему, ту је требало подићи 3.500 кућа, док их има, према изградњи, подијелима око 5.000 уништених. До сада је израђено 250, израђује се 150, а рачуна се да би се до зиме могло подићи још 400. Теškoћа је у томе што ту нема циглана ни пилана, а на општинском мостачици

кој, кнежевичкој, кнежепољској и равњачкој, људи потребне мушке радне снаге. Њиди из ових крајева или су у нашој Армији, или побјегли у усташким логорима, или заглавили ту на прагу својих кућа. Сада само рачуна на изградњи војници и омладинске радне бригаде. Озданљивањем преко потребног алата, рад ће се убрзати.

Подни хубале кућа у дубичком крају је обавиљо питање, те би за то требало правити план не само до зиме, него за двије, три године. Ангела Левис има у Луцију циглану, која је већ изградња, до које је поправља, јер има други у Славонци. Поира ваљ не би био тежака, али циглана би не могла да ради две јесени, јер нема сунчице. Цигла би се морала сунити на сунцу. Упркос свему, циглана би се морала оправити јер сенас и произиодити циглу и циглу у процесу. То је хитна потреба дубичког среза. Наше власти би требале позвати Ангела Левиса да поправа своју циглану, у којој нема састави помоћи му и углавном неће објаснити да странцима нема места у земљи само, ако неће заједно с нама да раде и граде.

ОВЦЕ ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНО

Савезно министарство пољопривреде наставља са откупом овца за пострададе крајеве у Србији, Македонији, Косову и Метохији. Тако се у Македонији завршава откуп овца, за Лјуб, Банију, Коруду и Далмацију. До сада је откупљено 55.000 овца. У Македонији врши се исто откуп овца за Савацк округ и за Црну Гору. У црногорском округу откуп овца за Босну и Херцеговину. Послије протеклог округа овце ће се куповати у вранско, прољачком и чањанском округу, док је због постојећих овних богинја одложен откуп у деволској и крајинској. Савезни у Србији поклоњени су знатан број овца за Босну и Херцеговину. Тако су сељаци војничког среза поклоњили 447 гра, величког 100, величког 100, ресавског 75, села Стојника 20, села Сибињана 15, села општинске језевине 52, мала селска из Босанског и Банатског округа и т. д. Поред овца народна одбора козе, свиње, па чак и говеда, као и разне животне намјерине.

Наши Козарчани путују у Војводину

Ових дана пролазе кроз Банију Лурку транспортни Козарчани, исељеници, који су кренули на своја нова коћшта и у Војводину. У првом транспорту дошло је око три стотине исељеника из приједорског и новског среза. Антифашистичке Баније Луре организационо прихватише за исељенике, а Народни Оклужни Одбор брине се о њиховом даљем пребавивању кампиона до Олукања.

У разговору са нашим Козарчанима и Козарчанкама олућа се задороволство сто иду на нова коћшта и сто се у изградњи државе сва брига и сва пажиња посвећене онима, који су дали толико жртвита. Тим населаванем наши Козарчани и Подморњаци на плодној војвођанској земљи, ријешавају се и питања у вежи са Законом о аграрној реформи.

Велики предизборни збор у Бихаћу

У недељу 2. о. мј. у Бихаћу је одржан велики народни збор, коме је присуствовало велика маса људи. Циљ збора је био да народ истапине своје кандидате за избор грађанског и окружног народног одбора. Маса су долазиле на зборно мјесто под заставима, носећи пароле, клицувањем „Демократској Федеративној републици Југославија и Титу. Нарочито је примјенили велики број жена, које су нестрпиво чекале изјаву од кандидата Тита и републике. Оне су тош једном манифе ствовале своју доследност у борби за права жена које се не дају ни замислити у монархистичком систему владавине. Жене су певале: „Гласањем ише плаћа, док је Тито велики хвала“ 36 — 20. одговором се додари Градског одбора НФ и друг Војвођански и пошто је поздрав пописује дао је пријем срезу Оклужног народног одбора другу Ређињу који је између осталог рекао: „Подрата краљевског система и монархије знамило би уништење наше родне власти, ново братоубилачко крвање, разорача на ствари а ми то никада нећемо дозволити (народ клице: „Живнати јединствено републике и сељачке „Живно Народни фронт!“ — кроз ову изборни кампању ми треба да дотрчемо остатке фашизма у нашој земљи. Стога Бијерачу у народне власти најбоље међу нама, који ће чврсти да достижу постојеће. Оне који ће поне сти путем борбе до свеће и благо стања за све наше народ. Послије Ређиња говорио је доцн Пелица Говор, члан Оклужног НФ. Народ је читаво вриеме клицао Титу и Пе-

публице. Послије завршеног збора поборке су кренале ушлицама Бихаћа и зауставиле се пред зградом Окружног НФ и израђују Козарке и остала народна кола. Народ Бихаћа на претстојеним изборима још једном ће рећи да је републику и за систем народне власти. Избори ће само да потврде оно што смо рекли прије 4 године.

ПРЕДИЗБОРНА КОНФЕРЕНЦИЈА У СРБИЈИ

Ових дана је у Крагујевцу одржана конференција Мјесног одбора Народног фронта, на којој је присуствовало преко 6.000 грађана. Конференција је председавао претседник Градског одбора Фронте др. Војо Ђурић, професор. Исто тако у Пожеванију, одржан је велики митинг коме је присуствовало преко 5.000 жена, омладинца и бораца. Ови су манифестовали задовољство што су добили право гласа у својој слободној отаџбини. Секретар Оклужног одбора Богдан Стојановић — Тито, између осталог је рекао: „Нека наша херојска Омладина, која је прожета духом љубави и вјерности, текновима народне борбе, буде омишља свима онима, који су кроз њу народне слободе. Наша реакција, која је до јучер сакупила непријатеља, покушава да стаови забуду. Али, другови, тим људима нема мјеста у нашем Фронту. — У Горњем Милановцу одржана је скупштина пленума Народне фронтне среза такмичу Претседник савезацелити реферати: о ситуацији у земљи и у свијету, о Конгресу Народног фронта, о статутима и програму Народног фронта, о закону о бирачницким списковима, о закону о аграрној реформи и др.

НА ЖЕЛЈЕЗНИЧКОЈ ПРУЗИ БАНЈА ЛУКА — КОТОР ВАРОС — ОВОДНИ СВИ СУ МОСТОВИ ПОДИГНУТИ

Радови на изградњи mostova на тој прузи отпочели су 1. јула о. г. када су селици осељени покретом гра за mostove који су порушени у току рата.

Прије него што се покло за изградњу предвидјело се да ће бити потребно на мостовима 2. мјесец док се изграде сви mostovi.

Када је достављено да се отпоче са радом, mostovi су се врло брзо почели подизати. За 2 мјесца саграђено је 11 великих и неколико малих mostova, а предвидјело се да ће бити посао трајати 3 мјесца. То је упркос с обзиром на то да је на тим радovima учествовало свега 4 mostova, јер има доста несталих радника. Поред тога остваривало се у дружном селу, дружном ексерима, а транспорт дрвене граде био је отезан услед недостатка у превозним средствима.

На тим пословима од радника најбоље се истакло Марко Базић и Реджо Дувелак.

Отварање железничког mosta код Босанске Крупе

За два мјесца теško и напорног рада подижен је most на Уни код Босанске Крупе.

На mostu се искористио mostови на руда, да дочека први воз, који су теко дуго чекали.

Док су се очекивали ораша са плесма, из Бихаћа гледа славети барбу и да нашој народној власт, пјевачици републици и маршалу Титу.

Када је воз био на видик, достигао је врхунац народног одушевљења. Воз је био искићен зеленилом, заставима и сликот друца Тита.

Председник срезог Н. О. одржао је приредан говор, а коме је истакло значај железничког саобраћаја.

Поред осталих дочеку првог воза присуствовало је и претседник Н. О. из Бихаћа и одржао говор, често приједан одобравањем.

Активност HRSS-а пред изборе

2. септембра одржана је у Оштраку скупштина претседника HRSS-а, на којој је поред осталих говорник и Тина Бибић, народни посланик и претседник Обласног одбора ЈНОФ-а за Словенију. Бибић је поред осталог истакло да је HRSS одлучио на суми да је тамо изабран прави извршни одбор странке. Оне који остали и чекали, а који чекају најчистије да се изгуби тековине народноослободилачке борбе, вриеме је претекло.

Као што су већ наші дневни листови јавили, 16. септембра у Загребу ће се одржати велика Скупштина Хрватске републиканске селачке странке. По свом значају, ова скупштина треба да буде

једна од најзначајнијих манифестација хрватског народа за јединство народа Југославије, за републиканско, Титово Југославију.

Франјо Гаџић, претседник извршног одбора HRSS, написао је поводом ове скупштине у Слободном доводу (бр. 30) поднајек, у коме између осталог износи И. току програма HRSS, како га је још покренуо Сјерој Редић дао је одје се наредити, истиче јединство Хрвата са Србина и Словенца и осталим југословенским народима као и да се напредак у проsvјети и ослободити од економске зависности не да ни замисли без врвотог јединства свих словенских народа.

Handwritten note: 10. 10. 1945. 10. 10. 1945.

